

Roman om förbjuden kärlek blir bestseller

En kärlekshistoria mellan en israel och palestinsk muslim gör succé efter att Israels utbildningsdepartement vägrat tillåta boken i gymnasiets läroplan.

Text: Your Middle East/AFP

Dorit Rabinyans "Gader Haya" – "Gränsliv" på svenska – togs bort från gymnasiets kurser i Israel i ett försök att undvika att uppmuntra relationer mellan judar och araber. Resultatet blev en våldsam motreaktion bland israeliska kulturpersonligheter samt en rejäl säljpeak – faktiskt hela vägen upp till försäljningstoppen för både bokhandlare och e-handeln.

Sedan följde nya erbjudanden och diskussioner om att sälja rättigheterna för boken till Ungern, Spanien och Brasilien, medan publiceringen i USA, Frankrike och andra länder där avtal om översättning

redan har slutits nu skyndas på.

Författaren själv konstaterar att samtidigt som hon är orolig om framtiden för den israeliska demokratin har hon förstås uppmuntrats av det stöd hon fått.

– Jag tror att den här marschen till bokhandlarna är en demonstration. Det är inte bara mina fans som köper boken utan även anhängarna av den israeliska demokratin. Genom att köpa min roman visar de sitt förtroende och sin tro på Israels liberalism och friheten att välja och uttrycka sina åsikter, påpekade hon i en kommentar till nyhetsbyrån AFP.

Boken, som ursprungligen publicerades 2014, är en delvis självbiografisk berättelse om en israelisk kvinna som möter och förälskar sig i en palestinsk konstnär i New York. Så småningom återvänder hon till Tel Aviv och han till Ramallah på den av

Israel ockuperade Västbanken. Och då börjar problemen.

Relationer mellan israeliska judar och palestinier är nämligen extremt ovanliga och ogillas av en stor majoritet inom båda folkgrupperna.

Trots det var boken en av vinnarna i det så kallade Bernstein-priset, som är ett årligt israeliskt pris för hebreisk litteratur, som vänder sig till unga författare. Flera lärare begärde att boken skulle ingå i gymnasiets läroplan. Detta stöddes även av en beslutande kommitté, som dock senare kördes över av högre departements-tjänstemän.

Bland de skäl som angavs var att "intima relationer mellan judar och icke-judar hotar de separata identiteterna". Detta fick en rad israeler på vänsterkanten samt även kulturella galjonsfigurer – varav många är starkt kritiska mot premiärminister Benjamin Netanyahu – att gå i taket.

I en video som delats på sociala medier kommenteras konflikten genom att både araber och judar kysser kameran för att bryta vad de kallar ett tabu i det israeliska samhället.

Dorit Rabinyan beskriver sig själv som "stolt sionist" – sionismen är en rörelse vars mål är att skapa och konsolidera den judiska staten Israel – men betonar samtidigt att det är dumt att låtsas som om förhållanden över gränserna inte skulle existera.

– Litteraturen är en spegel, säger hon. Mina kritiker tror att om de bara eliminerar spegeln så försvinner även verkligheten. De ser palestinier som en massa, och palestinierna ser även oss som en massa. Att se in i varandras ögon, som sker mellan

mina karaktärer i boken, är mycket ovanligt att en israel får uppleva.

De starka reaktionerna fick utbildningsdepartementet att modifiera sin tidigare ståndpunkt och hävda att boken inte helt är förbjuden i läroplanen. "Boken är inte diskvalificerad, men ingår inte i de böcker som studeras i gymnasiet utökade litteraturprogram, som det hette från officiellt håll.

Enligt departementet är det fortfarande tillåtet för lärarna att studera boken med sina elever, men däremot får den inte tas med i examen.

Romanen är ytterligare ett exempel på den långvariga konflikten mellan Netanyahus högerregering och Israels kulturpersonligheter. Utbildningsminister Naftali Bennett, tillika ledare för högerpartiet Jewish Home, drog tillbaka den statliga finansieringen till en arabisk pjäs, som han påstod visade en palestinsk angripare i ett sympatisk ljus.

På den motsatta sidan har vi till exempel Amos Oz, som är Israels mest kända nu levande författare. Nyligen lät han meddela att han inte kommer att delta i några evenemang på israeliska ambassader i världen på grund av regeringens "radikala" politik.

Fundera kring texten

Varför togs boken "Gader Haya" bort från gymnasiets kursplaner? Vilka reaktioner ledde det till?

Författaren menar att många som köper boken inte bara gör det för att de vill läsa den utan även av andra orsaker. Förklara hur hon menar.

Vilka effekter kan den här typen av konflikter få för möjligheterna att minska motsättningarna mellan israeler och palestinier?
